

Het najaar is het beste tijdstip om poelen op te schonen. Dat geldt overigens ook voor uw tuinvijver. Foto Jan Kluskens.

ZONDER WATER GEEN LEVEN, ZONDER BEHEER GEEN POELN

De mens heeft zich in vroegere tijden gevestigd op plekken waar [drink]water beschikbaar was. Vaak bij bronnen of heldere beken. Voor het vee werden drinkpoelen gegraven. In en rond zo'n poel was én is er volop leven; amfibieën, insecten, planten en andere dieren zijn voor hun voortbestaan afhankelijk van zo'n plek. Met de komst van het leidingwater verdween de functie van de veepoel en daarmee ook het onderhoud. Ze groeiden dicht, werden gedempt of verdroogden.

DE POEL HERONTDEKT

Na het verdwijnen is de waarde van de poel weer herontdekt en zijn er in ons Limburgse landschap weer vele poelen aangelegd. Deze dragen bij aan het herstel van de biodiversiteit en worden ook specifiek voor soorten als geel-buikvuurpad, vroedmeesterpad of knoflookpad aangelegd. Bovendien vervullen ze in tijden van drogere zomers of extreem weer een functie als waterbuffer. Maar, met de aanleg van een nieuwe poel zijn we er niet. Na aanleg begint die te 'leven'; waterplanten

beginnen te groeien, waterkevers, kikkers en padden ontdekken hem. In de loop van de tijd wordt de poel voedselrijker en neemt ook de sliblaag toe, waardoor de soortenrijkdom juist weer afneemt. Hoe snel dit proces gaat is onder andere afhankelijk van waterdiepte, ligging en soort waterplanten. Periodiek onderhoud is dus van groot belang om de drinkpoel in topconditie te houden.

DE POEL

Waterplanten die sterk groeien en daarmee de overhand krijgen kun

DE OEVER

Kruiden en grassen op de oever kunnen jaarlijks voor de helft gemaaid worden met de zeis [lees het artikel van de zeis in het vorige nummer of op onze website].

Belangrijk is om dit maaisel af te voeren, want daarmee haal je voedingsstoffen weg en blijft de vegetatie open en laag. Een gedeelte van de begroeiing laat je staan als leefplek voor een soort als de moerassprinkhaan. De opgaande begroeiing wordt gebruikt door de grote keizerlibel om uit te sluipen. Het maaien kan het beste in de periode september-oktober; na de bloei van de meeste planten en voordat insecten en amfibieën gaan overwinteren.

Een teveel aan bomen en struiken op de oever moet voorkomen worden in verband met het benodigde zonlicht. Veel bladval zorgt bovendien voor een sliblaag in de poel, en dat is niet gewenst omdat de poel dan weer snel dichtgroeit. Ideaal is daarom om zo'n 5 meter rondom de poel vrij te houden van opgaande begroeiing. Aan de noord- of oostzijde kunnen struiken blijven staan. Met het vrijgekomen materiaal kun je een takkenhoop aanleggen die als overwinteringsplek voor de kamsalamander of in eigen tuin bijvoorbeeld voor de gewone pad, bruine kikker of egel kan dienen. Zo is en blijft de poel in topconditie.

TEKST: CYRILLE LAROSCH

► Op de oever zitten groene kikkers die met een plons de poel induiken. Voor de kleine watersalamander is het prima als de poel in de zomer droogvalt. Zo blijft die vrij van vissen, die het vooral gemunt hebben op hun eitjes en larven. Foto's Henk Heijligers.

je in oktober verwijderen. Haal minimaal de helft weg. In het najaar is de plantenmassa het grootst en de verstoring door werkzaamheden voor het waterleven het geringst. Het wateroppervlak mag best voor de helft vrij zijn van waterplanten. Zo kan het zonlicht weer tot op de bodem schijnen en dat is gunstig voor de ontwikkeling van eieren en larven van bruine kikkers, alpenwatersalamanders of libellen als de roodoogjuffers of de fraai gekleurde blauwe glazenmaker. De overdadige plantengroei van een soort als lisdodde kan weggehaald worden door deze met een schop los te steken, af te maaien of uit het water te trekken. Laat de uit de poel gehaalde waterplanten met het slib nog een paar dagen op de oever liggen. De achtergebleven waterdiertjes kunnen dan zelf terug het water inkruipen.

**natuur
werkdag**

NATUURWERKDAG

Komt u ook de handjes uit de mouwen steken? Op vrijdag 4 en zaterdag 5 november is de jaarlijkse natuurwerkdag, het grootste vrijwilligersevenement in het groen.

Er worden poelen opgeschoond, knotbomen geknot, heideterreinen vrij gemaakt van dennenopslag, hoogstamfruit gesnoeid en nog veel meer.

Meer informatie of aanmelden voor een van de vele activiteiten op www.natuurwerkdag.nl. Ook bij u in de buurt!

Foto Jan Kluskens.

